

Information om husdyr-MRSA (MRSA 398)

Til dig og din husstand, hvis du dagligt arbejder med levende svin – eller har fået konstateret, at du har bakterien husdyr-MRSA.

- *Når man dagligt arbejder i en svinestald, hvor svin har husdyr-MRSA, er risikoen for at blive smittet med husdyr-MRSA stor. Der er derfor en vis risiko for, at du kan blive bærer af husdyr-MRSA og dermed også, at du kan sprede bakterien til andre i din husstand. Risikoen for at sprede husdyr-MRSA til andre uden for husstanden er ubetydelig.*
- *Husdyr-MRSA medfører kun meget sjældent alvorlig sygdom.*
- *Hvis du eller én i din husstand får en infektion eller skal opereres, skal I huske at oplyse til lægen eller tandlægen, at I har kontakt med levende svin.*

Om stafylokokker og MRSA

Stafylokokker er bakterier, der findes udbredt hos mennesker, nogle dyr og i vores omgivelser. Stafylokokker kan spredes mellem mennesker eller dyr ved direkte kontakt eller via genstande som fx dørhåndtag forurenet med stafylokokker. Ofte spredes bakterierne via hænderne.

MRSA (Methicillin Resistente Staphylococcus Aureus) er stafylokokker, der er resistente (modstandsdygtige) over for de penicillin-præparater, der almindeligvis kan anvendes til behandling stafylokokker. Hvis infektionen skal behandles, skal der derfor anvendes specialantibiotika.

Mange bærer permanent eller i perioder stafylokokkbakterier i næsen uden at være syge. Man siger, at man er rask bærer af bakterien. Kun få procent af de personer, der er stafylokokkbærere, bærer den resistente stafylokok (MRSA).

At blive bærer af husdyr-MRSA er i høj grad afhængigt af, hvor ofte og hvor længe man opholder sig i rum (stalde/omgivelser) sammen med dyr, som er positive for MRSA. En rask person, der smittes med stafylokokker (uanset typen), har lille risiko for at blive alvorligt syg, men bakterien kan dog medføre generende betændelser, som fx bylder og børnesår. Det er især personer, der i forvejen er syge eller svækkede, som er mere udsat for at få alvorlige infektioner. En rask person, der smittes og bliver bærer af MRSA, kan også i sjældne tilfælde blive alvorligt syg, fx i forbindelse med operation, hvor bakterien kan medføre sårinfektion eller trænge ind i blodbanen.

Risiko for at blive smittet med og blive bærer af husdyr-MRSA

- Husdyr-MRSA findes hos husdyr, især hos svin, i modsætning til andre typer af MRSA, som primært findes hos mennesker.

- Mennesker, der dagligt arbejder i svinebesætninger med husdyr-MRSA, bliver hyppigt bærere af MRSA.
- Husdyr-MRSA spredes ikke så ofte fra menneske til menneske, men kan dog spredes til andre personer i husstanden. Den findes sjældent hos personer, der ikke har direkte kontakt med levende svin.

Personer, der arbejder i en svinebesætning, hvor svinene er bærere af husdyr-MRSA, udsættes hele tiden for husdyr-MRSA. Det skyldes, at svinene bærer husdyr-MRSA på huden eller i trynen. I stalden vil husdyr-MRSA være i støvet, på alle overflader og i luften. Man kan derfor ikke undgå at komme i berøring med bakterien, når man opholder sig i stalden. Man kan ikke mærke, at man er bærer af MRSA.

Det er ikke alle mennesker, der kan blive bærere af MRSA. Undersøgelser har vist, at ca. 30-80 % af de personer, der opholder sig i besætninger, hvor der er konstateret husdyr-MRSA, bliver bærere. Mennesker, der ikke regelmæssigt er udsat for husdyr-MRSA, taber oftest bakterien spontant inden for få dage. Der er således praktisk taget ingen risiko for at blive bærer ved enkeltstående besøg i en svinebesætning.

Risikoen for at blive bærer er meget lille, hvis man arbejder med/håndterer døde svin (slagterier). Der er ingen risiko forbundet med at spise svinekød. Der kan være en lille risiko for at blive bærer ved at håndtere råt kød med MRSA, så også hvad dette angår, er det vigtigt at opretholde god køkkenhygiejne ved håndtering af råt kød.

Det er sjældent, at husdyr-MRSA spredes til mennesker uden for husstanden, og I kan således have gæster eller besøge andre, dyrke sport eller lignende sociale aktiviteter.

Sundhedsstyrelsens vejledning

I Sundhedsstyrelsens vejledning¹ er det understreget, at en person, der får konstateret MRSA, herunder husdyr-MRSA:

- Har samme krav på sundhedsydelser som alle andre.
- Gerne må komme i skoler og daginstitutioner. Hvis et barn har symptomer på akut sygdom som sår eller bylder, gælder som hovedregel, at barnet skal blive hjemme, til det er rask².

Ved sygdom, indlæggelse eller operation

Hvis du får en infektion eller skal opereres, skal du huske at oplyse til din læge (eller tandlæge), at du dagligt arbejder med svin. Dette gælder også for øvrige medlemmer af husstanden. Besked til lægen sikrer, at man kan give den rigtige behandling i forbindelse med en infektion eller forud for en evt. operation. Du kan evt. tage dette informationsbrev med til lægen/tandlægen.

Hvis du skal indlægges på hospital, vil personalet tage nogle forholdsregler for at forebygge spredning af MRSA, herunder brug af overtrækskittel og handsker, og du skal ligge på en enestue.

¹ Vejledning om forebyggelse af spredning af MRSA, 3. udgave. Sundhedsstyrelsen 2016.

² Smitsomme sygdomme hos børn og unge. Vejledning om forebyggelse i daginstitutioner, skoler m.v. Sundhedsstyrelsen 2013

Behandling med henblik på fjernelse af MRSA

I Sundhedsstyrelsens vejledning³ anbefales det, at personer, der er bærere af MRSA, gennemgår en behandling med antibiotikasalve i næsen, vasker sig med en desinficerende sæbe samt rengør sit hjem for at fjerne bærertilstanden. For personer, der dagligt er i kontakt med grise, giver det ingen mening at forsøge at fjerne bærertilstanden, da de hele tiden vil blive udsat for bakterien.

Undersøgelse, behandling og opfølgning

- Ved påvisning af husdyr-MRSA podes alle i husstanden fra næse og svælg.
- Personer, der har daglig eller jævnlig kontakt med svin, skal kun gennemgå behandling for at fjerne bakterien, hvis de holder op med at komme i stalden. Hvis der er særlige forhold, som fx alvorlig sygdom i omgivelserne, drøftes dette med lægen.
- Personer i husstanden, der ikke jævnligt kommer i stalden, men som er bærere af husdyr-MRSA, anbefales at blive behandlet for at komme af med bakterien, fordi risikoen for gensmitte er meget lille, se i øvrigt Information om behandling af MRSA-bærertilstand.

Sundheds- og plejepersonale

Sundhedspersonale, som bærer husdyr-MRSA, og som har patientkontakt, skal som ved andre MRSA-typer:

- gennemgå individuel hygiejneinstruktion hos lokal infektionshygiejnisk enhed.
- gennemgå behandling og opfølgning. Ved fortsat påvisning af husdyr-MRSA henvises til lokal infektionshygiejnisk enhed med henblik på individuel behandlings- og opfølgningsplan.

Sundhedspersonale, der bor i husstand med en person, der er bærer af husdyr-MRSA, men som selv er negative for MRSA, undersøges for MRSA hvert halve år (som ved andre MRSA typer).

Hvordan kan spredning af husdyr-MRSA fra stalden nedsættes?

Anbefalingerne henvender sig til personer, der dagligt arbejder med svin, og er ikke til personer, der kun lejlighedsvist kommer i stalden.

- Personer, der arbejder i en besætning, hvor der er konstateret husdyr-MRSA, bør regelmæssigt vaske hænder med vand og sæbe eller foretage hånddesinfektion med sprit tilsat glycerol. Hånddesinfektion er hurtigere og mere skånsomt for hænderne, men hænderne må IKKE være fugtige eller synligt snavsede, fordi håndsprit inaktiveres af fugt og snavs. Snavsede hænder skal vaskes med vand og sæbe og tørres, før de indgides i håndsprit.
- Ved håndvaske skal der være sæbe (helst flydende) og håndsprit tilsat glycerol.
- Håndklæder skal være af papir, fordi stofhåndklæder virker som voksested for bakterier.
- Efter endt arbejde anbefales at bade samt skifte til rent tøj i et rent område. Husk at opbevare det rene tøj, så det ikke "forurenes" af MRSA fra støvet.

³ Vejledning om forebyggelse af spredning af MRSA, 3. udgave. Sundhedsstyrelsen 2016.

- Arbejdstøj bør vaskes i staldområdet. Hvis dette ikke er muligt, skal det fyldes i en plasticpose, der lukkes. Personen, som vasker tøjet, skal undlade at hvirvle støv op (ikke ryste tøjet), før det vaskes, samt passe på, at arbejdstøjet ikke berører personens eget tøj. Umiddelbart efter at man har rørt ved snavset tøj, vaskes hænder med vand og sæbe, eller der foretages hånddesinfektion med håndsprit tilsat glycerol. Undgå at bringe ting fra staldområdet ind i husstanden, som fx mobiltelefoner o.l.

For yderligere information om krav til smittebeskyttelse i svinebesætninger se [BEK nr 33 af 11/01/2016 om sundhedsrådgivningsaftaler for svinebesætninger](#).

Besøg i besætningen

Kortvarige/enkeltstående besøg i besætningen anses ikke for at være en væsentlig risikofaktor i forhold til at blive bærer af husdyr-MRSA, da man meget hurtigt spontant taber bakterien. Gårde, hvor der er påvist husdyr-MRSA, kan således benyttes som besøgs gårde. Ejeren skal påse, at Fødevarestyrelsens hygiejniske forholdsregler overholdes.

Yderligere information

På Sundhedsstyrelsens hjemmeside kan du finde mere information og Sundhedsstyrelsens Vejledning om forebyggelse af spredning af MRSA, 3. udgave, 2016, se www.sst.dk.

Mere information kan også findes på Statens Serum Instituts hjemmeside: www.ssi.dk og på Fødevarestyrelsens hjemmeside: www.fvst.dk.